

Ο στρατηγός Φαίδων Γκιζίκης παραιτήθηκε από πρόεδρος της δημοκρατίας στις 15 Δεκεμβρίου του 1974. Στις 18, η Βουλή εξέλεγε νέο προσωρινό πρόεδρο το μέλος της Μιχαήλ Στασινόπουλο. Στις 7 Ιανουαρίου του 1975, η κυβέρνηση κατέθετε σχέδιο νέου συντάγματος, λαμβάνοντας υπόψη τη λαϊκή ετυμηγορία που με το δημοψήφισμα της 8^{ης} Δεκεμβρίου του 1974 απαιτούσε πολίτευμα προεδρευόμενης δημοκρατίας. Η κοινοβουλευτική επιτροπή για το σύνταγμα ολοκλήρωσε τις εργασίες της στις 28 Μαρτίου. Ακολούθησε ένας μαραθώνιος συνεδριάσεων της ολομέλειας. Στις 7 Ιουνίου του 1974, με το 12ο ψήφισμα της Βουλής, η Ελλάδα αποκτούσε το νέο της δημοκρατικό σύνταγμα. Δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στις 9 Ιουνίου, και ίσχυσε από τις 11 του ίδιου μήνα. Ο προσωρινός πρόεδρος παραιτήθηκε. Η Βουλή εξέλεξε πρώτο πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, στις 19 Ιουνίου, το μέλος της Κωνσταντίνο Τσάτσο. Ορκίστηκε στις 20 Ιουνίου του 1975.

Έμνε ένα κεφάλαιο ακόμη για να κλείσει η θλιβερή παρένθεση της δικτατορίας: Η νέμεση. Η δίκη των πρωταίων του πραξικοπήματος της 21ης Απριλίου του 1967 άρχισε την επομένη της ορκωμοσίας του Κ. Τσάτσου: Στις 21 Ιουλίου του 1975 σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα των φυλακών του Κορυδαλλού.

Σιωπηλοί οι άλλοτε πανίσχυροι δικτάτορες άκουγαν τις καταθέσεις των μαρτύρων που ξαναζωντάνευαν τη φρίκη της επτάχρονης χουντικής περιόδου. Ο νόμος της σιωπής ίσχυσε σ' όλη τη διάρκεια της δίκης.

Στις 23 Αυγούστου του 1975, ο πρόεδρος του δικαστηρίου, εφέτης Γιάννης Ντεγιάννης, ανακοίνωσε την απόφαση:

«Γεώργιος Παπαδόπουλος: Εις θάνατον! Νικόλαος Μακαρέζος: Εις θάνατον! Στυλιανός Παττακός: Εις θάνατον!».

Από ισόβια ως πολύχρονες φυλακίσεις οι λίγοι υπόλοιποι. Οι πολλοί είχαν διαφύγει. Το έγκλημα του επτάχρονου βιασμού της λαϊκής θέλησης είχε κριθεί από το ανώτατο δικαστήριο «στιγμιαίο». Άρχισε και τελείωσε τη νύχτα, 20 προς 21 Απριλίου. Που σήμαινε ότι οι συνειδητοί συνεργάτες της χούντας δεν είχαν διαπράξει αδίκημα. Θα δικάζονταν, αν το πραξικόπημα, ως αδίκημα, είχε κριθεί «διαρκές».

Νωρίς το απόγευμα της ίδιας μέρας που απαγγέλθηκε η απόφαση του δικαστηρίου, μια σύντομη κυβερνητική ανακοίνωση γνωστοποιούσε ότι η θανατική ποινή των πρωταιτίων μετατράπηκε σε ισόβια δεσμά. Στον σάλο που ακολούθησε, ο πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής απάντησε (25 Αυγούστου του 1975) με τη φράση:

«Όταν λέμε ισόβια, εννοούμε ισόβια».

Αυτή η φράση ήταν που ανέστειλε πολλές φορές από τότε την προσπάθεια να δοθεί χάρη στους έγκλειστους του Κορυδαλλού.

Στις 16 Οκτωβρίου του 1975, άρχισε η δίκη των υπευθύνων για τη σφαγή του Πολυτεχνείου. Ακολούθησε η δίκη για το πραξικόπημα στην Κύπρο. Σκόρπιες και «κατά περίπτωση» έγιναν οι δίκες των βασανιστών. Όπως τριάντα χρόνια πριν στη Νυρεμβέργη, άρχισαν με έντονο το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης και τελείωσαν μέσα σ' ένα πέλαγος αδιαφορίας.

Ο Γεώργιος Παπαδόπουλος (γεννήθηκε το 1919) πέθανε στις 27 Ιουνίου 1999, από καρκίνο, αρνούμενος να κάνει χρήση των ευεργετικών διατάξεων που θα του επέτρεπαν να αποφυλακιστεί. Ο Νικόλαος Μακαρέζος (γεννήθηκε το 1913) αποφυλακίστηκε το 1990 για λόγους υγείας (συνέχισε την ποινή του με «κατ' οίκον φυλάκιση»), πέθανε στις 3 Αυγούστου 2009. Ο Στυλιανός Παττακός (γεννήθηκε το 1912) αποφυλακίστηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1990 για λόγους υγείας.

(protagon.gr, 23.8.2015)